

Troels Vang Andersens translokationstale

Taler

Troels Vang Andersen
Rektor på Christianshavns
Gymnasium

Dato

23. juni 2023

Sted

Christianshavns Gymnasium,
København

Kære Studenter. Tillykke med jeres studentereksamen! Hvor har jeg glædet mig til at se jer sidde der i Ringen med alle jeres huer på; omgivet af familie, lærere og venner. Man kan næsten ikke blive andet end glad og få et optimistisk blik på fremtiden over sådan et syn!

Den fremtid, I forventede, da I startede her på CG, blev helt anderledes end den tid, I nu kan se tilbage på. For hvem kunne have drømt om, at den første halvdel af jeres gymnasietid i den grad skulle præges af corona-pandemien med hjemmeundervisning på Teams og forbud imod at forsamles til fx kor, musical, cafeer og fester. Heldigvis blev I vaccineret ved overgangen til 2.g, nåede på studierejse i det efterfølgende forår og fik et helt almindeligt skoleår i 3.g.

Ude i den store verden afløstes corona-krisen dog af en ny krise, da krigen i Ukraine startede – og med dén frygten for gasmangel, prisstigninger og utryghed over, hvad morgendagen bringer. Oven i det har den globale klimakrise manifesteret sig stadig tydeligere i jeres gymnasieår!

Så hvis vi kan lære noget om fremtiden af jeres tre gymnasieår må det være, at den er svær at spå om!

En af de ting, som vil præge jeres fremtid, det er udviklingen af forskellige former for kunstig intelligens – også kaldet Artificial Intelligence eller AI. I slutningen af efteråret lagde firmaet ”Open AI” sprogmodellen ChatGPT frem. Det er stadig en ny teknologi under udvikling, men allerede nu har vi set, at den kan bruges til at bestå universitetsksamener, skrive jobansøgninger, hjælpe IT-eksperter med programmering – og i det hele taget til at besvare alle mulige spørgsmål ud fra en algoritme, der er fodret med enorme datamængder.

Forleden bad jeg ChatGPT om at skrive min translokationstale til jer – og vupti, et halvt minut senere kom der en to siders translokationstale ud af min printer! I et af afsnittene, som handlede om tidens store forandringer, skrev Chatbot'en: *"Som I måske har bemærket, har vi her på CG også været med til at omfavne denne udvikling. Vores chatbots er blevet en integreret del af vores kommunikation med elever, forældre og personale. De har hjulpet os med at besvare spørgsmål, tilbyde support og skabe en mere effektiv og tilgængelig kommunikationskanal. Men samtidig er vi også bevidste om, at intet kan erstatte den menneskelige kontakt."* (citater slut!). Som I nok kan høre, er talen delvis usand, da vi jo ikke har indført brug af chatbots på CG. Talen virkede i sin helhed også noget generel og intetsigende... Så jeg lod den ligge og skrev videre selv... Men på længere sigt bliver chatbots jo bedre, og jeg bliver nok dygtigere til at bruge dem. Og hvad så? – Ja, måske får CG-studerne om nogle år en chatbot-translokationstale – og måske har studenterne selv forinden afleveret chatbot-eksamensbesvarelser. Hvem ved?

I alt fald tænker jeg, at anvendelsesmulighederne af kunstig intelligens på sigt er enorme på en næsten uigennemskuelig vis. Jeg forestiller mig, at den påvirkning, AI-teknikker vil få, bliver sammenlignelig med det kvantespring, som udviklingen af smartphonen medførte, da I studenter blev født. Lige præcis hvad AI vil medføre, kan vi kun ane konturerne af; men som med al anden menneskeskabt teknologi, så kan den nye AI-teknologi også bruges på uhensigtsmæssige måder, som vi bør være naturligt kritiske overfor.

Se blot til Kina, som allerede er gået langt i retningen af et overvågningssamfund, der kan sammenknytte ansigtsgenkendelse i det offentlige rum med straf til fx regime-modstandere. Eller kig på udviklingen inden for de sociale medier, hvor Snapchat for nylig introducerede en "AI-ven" til alle børn og voksne brugere. Det er ifølge en kronik af professor Anders Søgaard et forsøg på at skabe en intimitet på de sociale medier, som i endnu højere grad skal fastholde brugeren til de reklamer, som er omdrejningspunktet for tech-giganternes indtjeningsmodel.

Så fremtiden er – som sædvanlig – fyldt af vigtige valg, som I studenter skal være med til at tage, bl.a. på baggrund af den viden, dannelse og kritiske sans, I har erhvervet jer i gymnasiet.

Forfatter og journalist Christian Bennike udgav i sidste måned bogen "Engang

troede vi på fremtiden”. Bogen handler om, hvordan Christian voksede op i 90’erne og var teenager i 00’erne – i en tid præget af optimisme skabt på baggrund af gode økonomiske tider kombineret med afslutningen af den kolde krig og Berlinmurens fald. Det var i den periode, at globaliseringen udviklede sig – og med den også troen på, at hvis vi bare handlede og udvekslede ideer med resten af verden, så ville vi alle blive rigere samtidig med, at vestens demokratiske værdier helt automatisk ville sprede sig.

Christian Bennike argumenterer for, at der er sket et skift i vores verdensopfattelse. Skiftet startede i 2016, hvor Brexit blev stemt igennem, migranter fra Mellemøsten vandrede op igennem Europa og Donald Trump vandt præsidentvalget i USA. Det var starten på en mere pessimistisk æra, hvor mange følte sig mindre trygge ved fremtiden.

Christian Bennike forholder sig pudsigt nok optimistisk til dén nye pessimisme, som præger tidsånden i dag. For han mener, at de optimistiske årtier under hans opvækst medvirkede til, at vores samfund tog alt for let på tidens største problemer. Pessimismen får ifølge Bennike store dele af verden til at samarbejde om fælles løsninger på tidens store problemer. Eksempelvis har der i EU været et næsten uhørt fælles fodslag ift. corona-vacciner, støtte til Ukraine og investeringer i forsyningssikkerhed.

Som jeg startede med at sige, er jeg - ligesom Christian Bennike – optimist, når det kommer til jer og jeres fremtid. Også selvom menneskeheden står over for enorme selvskabte udfordringer. For når det kommer til jer CG-studenter, så har jeg jo set, hvor meget I har udviklet jer fagligt hen over jeres gymnasieår. Sikkert uden at I altid selv har lagt mærke til, hvordan I stille og roligt kunne overskue større faglige sammenhænge, kunne reflektere bedre og kunne nå dybere inden for mange forskellige fag. I den proces er I typisk også blevet mere selvstændige og har lært at samarbejde bedre.

En anden ting, som jeg er sikker på, at I har lært meget af, handler om alt det, man ikke SKAL, men KAN, på et gymnasium: For rigtig mange af jer har nemlig deltaget frivilligt i CG’s talrige udvalg og aktiviteter, og I har derved været med til at udvikle CG efter et par meget stille corona år.

Jeg kan slet ikke nå at nævne det hele, men en del af jer har været med til at arrangere sociale aktiviteter, i fx Drømmeudvalget, Festudvalget og

Cafeudvalget. Andre har deltaget i kunstneriske aktiviteter til stor fornøjelse for os alle: Fx i Musicalen, CG-koret, og Skolebladet. Og endelig har mange deltaget i politiske og samfundsrettede aktiviteter som fx i Elevrådet, Operation Dagsværk og i Røde Kors-arbejdet.

Hvis man sammenfatter alle disse aktiviteter, så ser jeg noget værdifuldt, som er med til at gøre CG til noget helt særligt for mig: Nemlig et engagement i noget, som har været godt både for jer selv og for fællesskabet. For når I eksempelvis har deltaget i Drømmeudvalget, i Elevrådet eller sammen med over 100 andre i årets Musical ”TRO PÅ DET”, så har I nok både haft det sjovt og lært noget af at deltage i processen. Men ikke mindst så har I gjort noget, som I vidste var vigtigt for fællesskabet på CG. Tak for det alle sammen! Rigtig godt gået!

Om lidt vil CG-koret synge sangen ”2000 meter i frit fald” af Katinka, som i øvrigt blev student på CG i 2010. Katinka synger om den ro og sikkerhed, det giver at ’høre til’ hos nogen. Omkvædet lyder sådan her:

*2000 meter i frit fald
Men jeg er ikke bange eller svimmel
Svæver gennem luften på en farvet himmel
2000 meter i frit fald
Der er intet jeg skal bære
Jeg ser på mågerne og kranerne
Og måske er vi alle hvor vi skal være*

Hvis jeg sætter Katinkas sang i relation til jeres situation som studenter, der er på vej videre ud i livet for at finde jeres ståsted, så håber jeg, at I tør nyde fremtiden og tør springe ud i den i ét stort frit fald. Jeg er sikker på, at I kommer til at se måger og kraner og meget andet på jeres vej ind gennem fremtiden – og jeg håber, at I vil nyde at være til stede i nuet og opleve alt det, der kommer til jer, i tillid til den ballast, I bærer med jer. På den vej kommer I sikkert til at træffe både gode og mindre gode beslutninger. Men vær ikke bange for det. For det er endnu værre slet ikke at træffe beslutninger!

Derfor håber jeg også, at I på vej gennem jeres svævetur ind i fremtiden ikke blot vil svæve gnidningsløst igennem den, men også være med til at sætte retning og aftryk på jeres eget liv og på jeres omverden. I nye fællesskaber, der er lige så stærke, som nogle af dem I har været del af på CG. Held og lykke med det – I

kan godt. Det har I jo allerede vist!

Med de ord er det mig en stor glæde at dimittere jer som studenter fra Christianshavns Gymnasium.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/troels-vang-andersens-translokationstale>